بند (۱۰۲)

به منظور پرداخت تسهیلات به زندانیان و محکومان نیازمند در محکومیت‌های مالی مانند دیه و امثال آن که ناشی از قتل و یا جرح غیرعمدی است و محکومین مالی نیازمند غیرکلاهبرداری، مبلغ دو هزار میلیارد (۲,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال از محل وجوه قرض‌الحسنه بانکها در اختیار ستاد مردمی رسیدگی به امور دیه و کمک به زندانیان نیازمند قرار می‌گیرد تا با نظارت وزارت دادگستری اقدام نماید.

آیین‌نامه اجرایی پرداخت تسهیلات مذکور توسط وزارت دادگستری و ستاد دیه تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد. دولت مکلف است نسبت به تضمین تسهیلات اعطائی این بند اقدام نماید.

تفریغ بند (۱۰۲)

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۹۲/۴/۲ بنا به پیشنهاد وزارت دادگستری و ستاد مردمی رسیدگی به امور دیه و کمک به زندانیان نیازمند، آیین‌نامه اجرایی این بند را تصویب نموده که طی شماره ۸۵۳۳۰/ت۴۸۲۱۰هـ مورخ ۱۳۹۲/۴/۱۱ ابلاغ شده است.

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران جهت اجرای مفاد حکم این بند، مراتب را به تفکیک سهمیه هر بانک در تاریخ ۱۳۹۲/۵/۲۱ به شرح جدول زیر و با رعایت سقف مقرر به بانکهای عامل اعلام نموده است:

(مبالغ به میلیارد ریال)

نام بانک عامل	صادرات ایران	ملت	تجارت	رفاه کارگران
سهمیه ابلاغی	۶۰۰	۷۰۰	۶۰۰	۱۰۰
جمع	۲,۰۰۰			

میزان منابع تخصیص‌یافته به هر استان و مبلغ وام پرداخت‌شده از محل وجوه قرض‌الحسنه توسط بانکهای عامل به تفکیک استان و بانک عامل به شرح جدول زیر می‌باشد:

(مبالغ به هزار ریال)

ردیف	نام استان	مبلغ اختصاص‌یافته از محل وجوه قرض‌الحسنه					تسهیلات پرداختی به زندانیان نیازمند					تعداد افراد معرفی‌شده					تعداد استفاده‌کنندگان از تسهیلات				
		رفاه کارگران	صادرات ایران	ملت	تجارت	جمع	رفاه کارگران	صادرات ایران	ملت	تجارت	جمع	رفاه	صادرات	ملت	تجارت	جمع	رفاه	صادرات	ملت	تجارت	جمع
۱	مرکزی	۲,۱۳۰,۰۰۰	۴,۲۶۰,۰۰۰	۱۴,۹۱۰,۰۰۰	۱۲,۷۸۰,۰۰۰	۳۴,۰۸۰,۰۰۰	۴۵۶,۰۰۰	۰	۱,۲۸۴,۰۰۰	۸۲۰,۰۰۰	۲,۵۶۰,۰۰۰	۲	۳	۷	۱۷	۲۹	۰	۰	۵	۲	۷
۲	گیلان	۵,۰۰۰,۰۰۰	۱۰,۰۰۰,۰۰۰	۳۵,۰۰۰,۰۰۰	۳۰,۰۰۰,۰۰۰	۸۰,۰۰۰,۰۰۰	۱,۷۰۰,۰۰۰	۰	۷,۴۵۰,۷۹۲	۶,۶۲۰,۰۰۰	۱۵,۷۷۰,۷۹۲	۷	۳	۳۹	۵۰	۹۹	۴	۰	۳۳	۴۲	۷۹
۳	مازندران	۳,۳۵۵,۰۰۰	۶,۷۱۰,۰۰۰	۲۳,۴۸۵,۰۰۰	۲۰,۱۳۰,۰۰۰	۵۳,۶۸۰,۰۰۰	۱,۶۲۲,۳۳۱	۳,۶۶۶,۸۹۱	۱,۷۵۹,۴۳۹	۳,۸۲۴,۹۶۳	۱۰,۸۷۳,۶۲۴	۱۳	۱۶	۱۵	۲۶	۷۰	۸	۱۲	۹	۸	۳۷
۴	آذربایجان‌شرقی	۱,۶۱۰,۰۰۰	۳,۲۲۰,۰۰۰	۱۱,۲۷۰,۰۰۰	۹,۶۶۰,۰۰۰	۲۵,۷۶۰,۰۰۰	۷۰۰,۰۰۰	۱,۲۷۰,۰۰۰	۱,۳۱۰,۰۰۰	۱,۲۰۳,۸۰۰	۴,۴۸۳,۸۰۰	۳	۳	۶	۲۳	۳۵	۱	۲	۴	۷	۱۴
۵	آذربایجان‌غربی	۲,۷۶۷,۵۰۰	۵,۵۳۵,۰۰۰	۱۹,۳۷۲,۵۰۰	۱۶,۶۰۵,۰۰۰	۴۴,۲۸۰,۰۰۰	۰	۳,۶۸۷,۶۰۰	۳,۰۲۱,۰۰۰	۳,۲۱۰,۰۰۰	۹,۹۱۸,۶۰۰	۵	۲۹	۲۴	۴۵	۱۰۳	۰	۲۴	۲۰	۱۹	۶۳
۶	کرمانشاه	۵,۴۰۰,۰۰۰	۱۰,۸۰۰,۰۰۰	۳۷,۸۰۰,۰۰۰	۳۲,۴۰۰,۰۰۰	۸۶,۴۰۰,۰۰۰	۰	۲,۱۶۰,۰۰۰	۴,۲۲۵,۰۰۰	۰	۶,۳۸۵,۰۰۰	۱	۵	۲۹	۰	۳۵	۰	۳	۲۶	۰	۲۹

(مبالغ به هزار ریال)

ردیف	نام استان	مبلغ اختصاص‌یافته از محل وجوه قرض‌الحسنه					تسهیلات پرداختی به زندانیان نیازمند					تعداد افراد معرفی‌شده					تعداد استفاده‌کنندگان از تسهیلات				
		رفاه کارگران	صادرات ایران	ملت	تجارت	جمع	رفاه کارگران	صادرات ایران	ملت	تجارت	جمع	رفاه	صادرات	ملت	تجارت	جمع	رفاه	صادرات	ملت	تجارت	جمع
۷	خوزستان	۵،۲۶۷،۵۰۰	۱۰،۵۳۵،۰۰۰	۳۶،۸۷۲،۵۰۰	۳۱،۶۰۵،۰۰۰	۸۴،۲۸۰،۰۰۰	۰	۱،۲۵۰،۰۰۰	۳،۹۱۳،۰۰۰	۱،۹۹۰،۰۰۰	۷،۱۵۳،۰۰۰	۲	۵	۱۰	۲۵	۴۲	۰	۲	۸	۴	۱۴
۸	فارس	۷،۶۷۲،۵۰۰	۱۵،۳۴۵،۰۰۰	۵۳،۷۰۷،۵۰۰	۴۶،۰۳۵،۰۰۰	۱۲۲،۷۶۰،۰۰۰	۰	۹،۹۲۱،۰۲۴	۱،۱۵۸،۰۰۰	۱۰،۹۶۵،۶۵۲	۲۲،۰۴۴،۶۷۶	۸	۶۰	۱۲	۴۱	۱۲۱	۰	۵۷	۸	۲۵	۹۰
۹	کرمان	۲،۱۴۲،۵۰۰	۴،۲۸۵،۰۰۰	۱۴،۹۹۷،۵۰۰	۱۲،۸۵۵،۰۰۰	۳۴،۲۸۰،۰۰۰	۰	۰	۳،۵۹۷،۰۰۰	۱۱۰،۰۰۰	۳،۷۰۷،۰۰۰	۲	۳	۲۸	۱۳	۴۶	۰	۰	۲۴	۱	۲۵
۱۰	خراسان‌رضوی	۵،۴۱۰،۰۰۰	۱۰،۸۲۰،۰۰۰	۳۷،۸۷۰،۰۰۰	۳۲،۴۶۰،۰۰۰	۸۶،۵۶۰،۰۰۰	۳۶۱،۰۰۰	۱،۹۱۱،۱۵۵	۴،۱۴۵،۶۱۹	۰	۶،۴۱۷،۷۷۴	۳	۸	۲۵	۱	۳۷	۱	۵	۱۸	۰	۲۴
۱۱	اصفهان	۵،۰۸۰،۰۰۰	۱۰،۱۶۰،۰۰۰	۳۵،۵۶۰،۰۰۰	۳۰،۴۸۰،۰۰۰	۸۱،۲۸۰،۰۰۰	۳۲۵،۰۰۰	۱،۶۹۰،۰۰۰	۷،۲۸۹،۰۰۰	۱۲،۲۷۸،۰۰۰	۲۱،۵۸۲،۰۰۰	۶	۷	۳۹	۳۹	۹۱	۳	۵	۳۲	۱۸	۵۸
۱۲	هرمزگان	۹۵۷،۵۰۰	۱،۹۱۵،۰۰۰	۶،۷۰۲،۰۰۰	۵،۷۴۵،۰۰۰	۱۵،۳۱۹،۵۰۰	۱،۰۴۰،۰۰۰	۷۸۵،۰۰۰	۶۴۰،۰۰۰	۷۵۰،۰۰۰	۳،۲۱۵،۰۰۰	۴	۶	۵	۶	۲۱	۲	۴	۲	۳	۱۱
۱۳	سیستان و بلوچستان	۱،۰۸۷،۵۰۰	۲،۱۷۵،۰۰۰	۷،۶۱۲،۵۰۰	۶،۵۲۵،۰۰۰	۱۷،۴۰۰،۰۰۰	۷۵،۰۰۰	۰	۲،۱۲۰،۰۰۰	۲،۹۶۰،۰۰۰	۵،۱۵۵،۰۰۰	۴	۲	۱۵	۱۳	۳۴	۱	۰	۱۱	۱۲	۲۴
۱۴	کردستان	۲،۴۸۵،۰۰۰	۴،۹۷۰،۰۰۰	۱۷،۳۹۵،۰۰۰	۱۴،۹۱۰،۰۰۰	۳۹،۷۶۰،۰۰۰	۰	۶۶۰،۰۰۰	۱،۱۱۰،۰۰۰	۲،۴۶۵،۰۰۰	۴،۲۳۵،۰۰۰	۳	۴	۱۴	۹	۳۰	۰	۳	۱۰	۷	۲۰
۱۵	همدان	۲،۵۵۵،۰۰۰	۵،۱۱۰،۰۰۰	۱۷،۸۸۵،۰۰۰	۱۵،۳۳۰،۰۰۰	۴۰،۸۸۰،۰۰۰	۱،۵۵۹،۰۰۰	۱،۳۷۶،۰۰۰	۶،۴۸۴،۸۳۵	۱،۶۰۵،۰۰۰	۱۱،۰۲۴،۸۳۵	۱۱	۹	۲۹	۲۷	۷۶	۸	۷	۲۳	۴	۴۲
۱۶	لرستان	۲،۲۲۵،۰۰۰	۴،۴۵۰،۰۰۰	۱۵،۵۷۵،۰۰۰	۱۳،۳۵۰،۰۰۰	۳۵،۶۰۰،۰۰۰	۱،۸۲۰،۰۰۰	۴،۴۲۰،۰۰۰	۱،۸۰۴،۶۲۵	۱،۱۳۰،۰۰۰	۹،۱۷۴،۶۲۵	۱۴	۱۶	۱۰	۲۰	۶۰	۱۰	۱۰	۷	۱۰	۳۷
۱۷	ایلام	۱،۱۳۰،۰۰۰	۲،۲۶۰،۰۰۰	۷،۹۱۰،۰۰۰	۶،۷۸۰،۰۰۰	۱۸،۰۸۰،۰۰۰	۰	۰	۲۰۰،۰۰۰	۰	۲۰۰،۰۰۰	۵	۳	۵	۰	۱۳	۰	۰	۱	۰	۱
۱۸	زنجان	۱،۳۲۵،۰۰۰	۲،۶۵۰،۰۰۰	۹،۲۷۵،۰۰۰	۷،۹۵۰،۰۰۰	۲۱،۲۰۰،۰۰۰	۱،۳۰۲،۰۰۰	۰	۲،۰۸۲،۵۰۰	۲۲۸،۰۰۰	۳،۶۱۲،۵۰۰	۳	۱	۲۶	۱۰	۴۰	۱	۰	۲۱	۱	۲۳
۱۹	چهارمحال و بختیاری	۸۸۵،۰۰۰	۱،۷۷۰،۰۰۰	۶،۱۹۵،۵۰۰	۵،۳۱۰،۰۰۰	۱۴،۱۶۰،۵۰۰	۰	۵۱۴،۵۰۰	۸۰۵،۰۰۰	۲،۵۱۸،۰۰۰	۳،۸۳۷،۵۰۰	۳	۷	۷	۱۳	۳۰	۰	۵	۴	۹	۱۸
۲۰	کهگیلویه و بویراحمد	۲،۳۱۵،۰۰۰	۴،۶۲۰،۰۰۰	۱۶،۲۰۵،۰۰۰	۱۳،۸۹۰،۰۰۰	۳۷،۰۳۰،۰۰۰	۰	۰	۲۰۰،۰۰۰	۹،۸۸۲،۰۰۰	۱۰،۰۸۲،۰۰۰	۶	۲	۳	۱۹	۳۰	۰	۰	۱	۱۵	۱۶
۲۱	سمنان	۱،۵۰۰،۰۰۰	۳،۰۰۰،۰۰۰	۱۰،۵۰۰،۰۰۰	۹،۰۰۰،۰۰۰	۲۴،۰۰۰،۰۰۰	۰	۰	۱،۵۰۸،۶۴۰	۰	۱،۵۰۸،۶۴۰	۰	۱	۱۱	۶	۱۸	۰	۰	۷	۰	۷
۲۲	یزد	۷۷۰،۰۰۰	۱،۵۴۰،۰۰۰	۵،۳۹۰،۰۰۰	۴،۶۲۰،۰۰۰	۱۲،۳۲۰،۰۰۰	۷۵۰،۰۰۰	۲،۱۵۲،۰۰۰	۱،۵۶۰،۰۰۰	۳،۸۶۰،۰۰۰	۸،۳۲۲،۰۰۰	۳	۱۳	۸	۵	۲۹	۲	۱۰	۵	۳	۲۰
۲۳	بوشهر	۲،۲۱۰،۰۰۰	۴،۴۲۰،۰۰۰	۱۵،۴۷۰،۰۰۰	۱۳،۲۶۰،۰۰۰	۳۵،۳۶۰،۰۰۰	۰	۳،۹۷۹،۰۰۰	۱،۶۱۰،۰۰۰	۰	۵،۵۸۹،۰۰۰	۷	۵	۴	۱۹	۳۵	۰	۴	۲	۰	۶
۲۴	تهران	۱۷،۶۰۰،۰۰۰	۳۵،۲۰۰،۰۰۰	۱۲۳،۲۰۰،۰۰۰	۱۰۵،۶۰۰،۰۰۰	۲۸۱،۶۰۰،۰۰۰	۲،۵۰۰،۰۰۰	۸،۷۰۱،۴۹۰	۱۴،۳۶۱،۶۹۱	۱،۹۰۰،۰۰۰	۲۷،۴۶۳،۱۸۱	۸	۲۷	۴۵	۱۰	۹۰	۵	۲۱	۳۶	۴	۶۶
۲۵	اردبیل	۲،۱۰۰،۰۰۰	۴،۲۰۰،۰۰۰	۱۴،۷۰۰،۰۰۰	۱۲،۶۰۰،۰۰۰	۳۳،۶۰۰،۰۰۰	۱،۱۴۰،۰۰۰	۱،۲۳۰،۰۰۰	۷،۷۶۶،۰۰۰	۰	۱۰،۱۳۶،۰۰۰	۱۱	۱۱	۵۸	۶	۸۶	۷	۸	۵۳	۰	۶۸
۲۶	قم	۲،۷۵۷،۵۰۰	۵،۵۱۵،۰۰۰	۱۹،۳۰۲،۵۰۰	۱۶،۵۴۵،۰۰۰	۴۴،۱۲۰،۰۰۰	۹۸۵،۰۰۰	۴۷۵،۰۰۰	۱،۲۰۰،۰۰۰	۰	۲،۶۶۰،۰۰۰	۱۱	۵	۹	۰	۲۵	۶	۳	۶	۰	۱۵
۲۷	قزوین	۱،۲۵۲،۵۰۰	۲،۵۰۵،۰۰۰	۸،۷۶۷،۵۰۰	۷،۵۱۵،۰۰۰	۲۰،۰۴۰،۰۰۰	۱،۲۳۶،۳۰۰	۱،۴۰۸،۰۰۰	۴،۱۲۶،۰۰۰	۶،۳۸۴،۸۷۰	۱۳،۱۵۵،۱۷۰	۹	۱۱	۲۵	۱۵	۶۰	۵	۸	۲۱	۹	۴۳
۲۸	گلستان	۵،۴۵۰،۰۰۰	۱۰،۹۰۰،۰۰۰	۳۸،۱۵۰،۰۰۰	۳۲،۷۰۰،۰۰۰	۸۷،۲۰۰،۰۰۰	۰	۰	۱،۹۶۴،۴۲۰	۳۰۰،۰۰۰	۲،۲۶۴،۴۲۰	۲	۴	۱۷	۳	۲۶	۰	۰	۱۴	۱	۱۵
۲۹	خراسان‌شمالی	۱،۲۴۷،۵۰۰	۲،۴۹۵،۰۰۰	۸،۷۳۲،۵۰۰	۷،۴۸۵،۰۰۰	۱۹،۹۶۰،۰۰۰	۰	۰	۴۴۰،۰۰۰	۸۴۰،۰۰۰	۱،۲۸۰،۰۰۰	۲	۰	۷	۲	۱۱	۰	۰	۳	۲	۵
۳۰	خراسان‌جنوبی	۹۸۷،۵۰۰	۱،۹۷۵،۰۰۰	۶،۹۱۲،۵۰۰	۵،۹۲۵،۰۰۰	۱۵،۸۰۰،۰۰۰	۵۵۰،۰۰۰	۶۷۲،۰۰۰	۲۹۰،۰۰۰	۲،۰۰۵،۰۰۰	۳،۵۱۷،۰۰۰	۶	۳	۶	۱۵	۳۰	۳	۱	۴	۵	۱۳
۳۱	البرز	۳،۳۲۵،۰۰۰	۶،۶۶۰،۰۰۰	۲۳،۲۷۵،۰۰۰	۱۹،۹۵۰،۰۰۰	۵۳،۲۱۰،۰۰۰	۱،۳۸۷،۰۰۰	۴،۳۸۵،۰۰۰	۶،۰۸۰،۰۰۰	۶۰۵،۰۰۰	۱۲،۴۵۷،۰۰۰	۹	۲۳	۲۶	۷	۶۵	۵	۱۷	۱۹	۶	۴۷
جمع		۱۰۰،۰۰۰،۰۰۰	۲۰۰،۰۰۰،۰۰۰	۷۰۰،۰۰۰،۰۰۰	۶۰۰،۰۰۰،۰۰۰	۱،۶۰۰،۰۰۰،۰۰۰	۱۹،۵۰۸،۶۳۱	۵۶،۳۱۴،۶۶۰	۹۵،۵۰۶،۵۶۱	۷۸،۴۵۵،۲۸۵	۲۴۹،۷۸۵،۱۳۷	۱۷۳	۲۹۵	۵۶۴	۴۸۵	۱،۵۱۷	۷۲	۲۱۱	۴۳۷	۲۱۷	۹۳۷

بانک صادرات صرفاً مبلغ دویست میلیارد (۲۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال از سهمیه ابلاغی توسط بانک مرکزی ـ معادل سی و سه درصد (۳۳٪) ـ را به واحدهای خود ابلاغ نموده که **مبین عدم رعایت مفاد حکم این بند می‌باشد.**

علی‌رغم تخصیص صد درصد (۱۰۰٪) منابع این بند توسط بانکهای عامل به استثنای بانک صادرات، تسهیلات پرداختی توسط بانکهای مزبور در سال ۱۳۹۲ معادل دویست و سی و یک میلیارد (۲۳۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال حدود دوازده درصد (۱۲٪) منابع اختصاص‌یافته بوده،

لذا **اهداف قانونگذار به طور کامل محقق نشده است.**

مغایرت بین مبالغ « اختصاص‌یافته » و « تسهیلات پرداختی » و همچنین تعداد « معرفی‌شدگان » و « استفاده‌کنندگان » به دلیل عدم ارائه تضامین و وثایق مورد قبول بانک، عدم مراجعه معرفی‌شدگان، داشتن سوابق چک برگشتی و بدهی معوق نزد سیستم بانکی بوده است.

افراد استفاده‌کننده از تسهیلات فوق، مددجویان موضوع مفاد حکم این بند می‌باشند که به حکم دادگاه به پرداخت دیه و خسارت به اشخاص زیان‌دیده محکوم شده‌اند. تشخیص استحقاق مددجو با وزارت دادگستری یا ستاد مردمی رسیدگی به امور دیه و کمک به زندانیان نیازمند به نمایندگی از طرف وزارتخانه مذکور بوده و تسهیلات مورد نظر با در نظر گرفتن تعداد مددجویان هر استان به پیشنهاد ستاد یادشده و تأیید وزارت دادگستری توزیع شده است.

حداکثر مبلغ وام اعطایی به مددجویان و همچنین مبلغ و مدت باز پرداخت و تعداد اقساط مطابق مواد (۵) و (۶) آیین‌نامه اجرایی این بند توسط بانکهای عامل رعایت گردیده است.

معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رییس‌جمهور طی نامه مورخ ۱۳۹۲/۵/۱۲ تضمین تسهیلات را به بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران اعلام نموده است.

مطابق تبصره ذیل ماده (۱۰) آیین‌نامه اجرایی این بند، ستادهای دیه موظف شده‌اند هر سه ماه یکبار گزارش عملکرد خود را بر مبنای گزارش بانک‌های عامل تنظیم و از طریق ستاد مرکزی دیه به وزارت دادگستری ارائه نمایند تا پس از بررسی به معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رییس‌جمهور ارسال شود. بر اساس بررسیها، با توجه به تاریخ تصویب آیین‌نامه اجرایی این بند، عملاً امکان ارائه گزارش در سه ماهه اول سال ۱۳۹۲ وجود نداشته، لیکن بانکهای عامل آمار خود را در مقاطع بعدی به ستاد دیه منعکس نموده‌اند. ستاد مزبور نیز از طریق وزارت دادگستری طی نامه مورخ ۱۳۹۲/۷/۱۵ گزارش عملکرد شش ماهه و طی نامه مورخ ۱۳۹۳/۳/۲۷ گزارش عملکرد نهایی خود را به مراجع ذی‌ربط ارسال نموده که **مبین عدم رعایت مقاطع زمانی مقرر در آیین‌نامه اجرایی این بند می‌باشد.**

در محدوده رسیدگی‌ها، به متقاضیانی که مدارک و مستندات لازم جهت تکمیل پرونده تسهیلاتی را به بانک ارائه نموده‌اند، ظرف بیست روز اداری تسهیلات موضوع این بند پرداخت و مراتب به مرجع معرفی‌کننده اعلام گردیده است.

تبصره

محکومانی که در شرف بازداشت و اجرای حکم هستند، مشمول حکم مذکور در این بند خواهند بود.

تفریغ تبصره

بنا بر اعلام ستاد مردمی رسیدگی به امور دیه، محکومانی که در شرف بازداشت و اجرای حکم بوده‌اند، بر اساس شرایط ستاد یادشده، مشمول مفاد حکم مذکور در این بند شده‌اند.